

Republica Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE

DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 79g/2026

privind excepția de neconstituționalitate
a articolului 248 alin. (1) din Codul penal

(obiectul infracțiunii de contrabandă cu mărfuri)

CHIȘINĂU
16 iulie 2026

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Ion MALANCIUC,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA, *judecători*,
cu participarea nei Iulia Vartic, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 10 aprilie 2026,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 16 iulie 2026, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 248 alin. (1) din Codul penal, ridicată de dl avocat Veaceslav Dandăș, în interesele nei Liudmila Ghenova, în dosarul nr. 1-36/2026, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Sesizarea a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna judecător Liudmila Beșliu, de la Judecătoria Chișinău, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. La 1 august 2025, dna Liudmila Ghenova a intrat în Republica Moldova, în postul vamal Cahul PVFI, fără a declara sumele de bani în valută străină pe care le avea și care depășeau 10 000 euro. Aceste acțiuni au fost calificate de procurorul de caz ca o tentativă de comitere a infracțiunii prevăzute de articolul 248 alin. (1) din Codul penal.

4. La 24 decembrie 2025, dna Liudmila Ghenova a fost pusă sub acuzare pentru pretinsa tentativă de contrabandă cu mărfuri, prin nedeclararea numerarului la trecerea frontierei, incriminată de articolele 27 și 248 alin. (1) din Codul penal. Cauza penală a fost transmisă în instanța de judecată și se examinează de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

5. La 31 martie 2026, dl avocat Veaceslav Dandăș a ridicat, în interesele nei Liudmila Ghenova, excepția de neconstituționalitate a articolului 248 alin. (1) din Codul penal.

6. Printr-o încheiere din 1 aprilie 2026, Judecătoria Chișinău a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a sesizat Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

7. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 22 Neretroactivitatea legii

„Nimeni nu va fi condamnat pentru acțiuni sau omisiuni care, în momentul comiterii, nu constituiau un act delictuos. De asemenea, nu se va aplica nicio pedeapsă mai aspră decât cea care era aplicabilă în momentul comiterii actului delictuos.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

8. Prevederile relevante ale Codului penal, adoptat prin Legea nr. 985 din 18 aprilie 2002, sunt următoarele:

Articolul 248 Contrabanda

(1) **Introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor**, prin locuri stabilite pentru control vamal, prin tănuire de controlul vamal, prin ascundere în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, ori cu folosirea frauduloasă a documentelor sau a mijloacelor de identificare vamală, ori prin nedeclarare sau declarare neautentică în documentele vamale sau în alte documente de trecere a frontierei, **dacă valoarea mărfurilor este mai mare de 8000 de unități convenționale**,

[...]”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

9. Autorul excepției susține că cuvântul „mărfurilor” din articolul 248 alin. (1) din Codul penal conține noțiuni generice care sunt interpretate și aplicate neclar de către autoritățile, contrar principiului legalității incriminării.

10. Prin raportare la alte legi, autorul consideră că noțiunea de marfă nu include valorile valutare și că învinuirea din cauza în care a ridicat excepția a admis o interpretare extensivă și discreționară a acestei noțiuni.

11. În concluzie, autorul excepției de neconstituționalitate susține că prevederea contestată nu este clară și previzibilă, contrar articolelor 1 alin. (3), 22, 23 și 54 din Constituția Republicii Moldova.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul penal, ține de competența Curții Constituționale.

14. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către reprezentantul unei părți în proces. Astfel, Curtea constată că sesizarea este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiectul sesizării îl constituie articolul 248 alin. (1) din Codul penal. Articolul 248 din Codul penal a constituit anterior obiect de examinare la Curtea Constituțională, însă din perspectiva argumentelor care criticau claritatea textului „cu folosirea frauduloasă a documentelor” (a se vedea DCC nr. 77 din 2 iulie 2020).

16. Totuși, Curtea observă că prezenta sesizare critică neclaritatea cuvântului „mărfurilor” din articolul 248 alin. (1) din Codul penal. Prin urmare, Curtea conchide că exigența lipsei unei hotărâri anterioare este îndeplinită (a se vedea DCC nr. 88 din 17 iulie 2025, § 17).

17. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză penală privind comiterea unei tentative de contrabandă cu mărfuri, prin nedeclararea numerarului la trecerea frontierei. Așadar, Curtea admite că prevederea contestată este aplicabilă în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

18. Curtea observă că autorul sesizării critică neclaritatea și imprevizibilitatea noțiunii de marfă din articolul 248 alin. (1) din Codul penal. Aceste critici de neconstituționalitate se raportează la articolele 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 22 (*neretroactivitatea legii*) în coroborare cu articolul 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) din Constituție.

19. Cu referire la articolul 22 din Constituție, Curtea reține că acesta garantează împreună cu articolele 1 alin. (3) și 23 alin. (2) din Constituție standardul calității legii penale substanțiale (a se vedea DCC nr. 13 din 14 martie 2024, § 18). Curtea a reținut că dispozițiile articolului 22 din Constituție garantează, împreună cu prevederile articolului 7 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, principiul legalității incriminării și a pedepsei penale (*nullum crimen, nulla poena sine lege*) (a se vedea HCC nr. 25 din 12 august 2021, § 39). Totuși, aceste norme constituționale nu-i impun legislatorului obligația definirii tuturor termenilor folosiți în cuprinsul normelor de drept penal substanțial (a se vedea DCC nr. 141 din 7 noiembrie 2024, § 34).

20. De altfel, în jurisprudența sa, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a reținut în mod constant că, deși certitudinea este dezirabilă, ea poate implica o rigiditate excesivă. Totuși, legea trebuie să poată ține pasul cu circumstanțele în schimbare (a se vedea *Saakashvili v. Georgia*, 23 mai 2024, § 142).

21. În jurisprudența sa, Curtea Europeană a reținut că, în pofida exactității sale, dreptul penal, exprimat printr-o *lex certa*, este o ramură de drept sensibilă din cauza excesului de text normativ necesar a fi supus interpretării (îndeosebi în cazul obiectului juridic, fie al laturii subiective a componenței de infracțiune), inclusiv pe baza normelor de trimitere. Compatibilitatea cu articolul 7 din Convenție a utilizării tehnicii „normei de trimitere” în dreptul penal a fost analizată în Avizul consultativ al Curții Europene pentru Drepturile Omului din 29 mai 2020 pentru Curtea Constituțională a Armeniei cu privire la utilizarea tehnicii „trimiterii generale” sau a „legiferării prin trimitere” în definiția unei infracțiuni și

standardele de comparație între legea penală în vigoare la momentul comiterii infracțiunii și legea penală modificată (a se vedea DCC nr. 13 din 14 martie 2024, § 20). Cu ocazia emiterii acestui aviz consultativ, Curtea Europeană a conchis că utilizarea tehnicii „trimiterii generale” sau a „legiferării prin trimitere” la incriminarea unor acțiuni sau inacțiuni nu este incompatibilă, în sine, cu exigențele articolului 7 din Convenție. Citite împreună, prevederea la care se face trimitere și norma de trimitere trebuie să-i permită persoanei vizate să prevadă, dacă este necesar cu ajutorul asistenței juridice corespunzătoare, conduita care îi poate angaja răspunderea penală (a se vedea Avizul consultativ al Curții Europene din 29 mai 2020 pentru Curtea Constituțională a Armeniei, § 70 și § 74).

22. Curtea notează că, pe baza competenței sale exclusive de a reglementa prin lege organică infracțiunile, potrivit articolului 72 alin. (3) lit. n) din Constituție, Parlamentul a incriminat la articolul 248 alin. (1) din Codul penal introducerea pe sau scoaterea de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, dacă valoarea mărfurilor este mai mare de 8000 de unități convenționale (a se vedea DCC nr. 30 din 22 martie 2022, § 40).

23. În contextul încălcării regulilor de introducere sau scoatere în/de pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor, obiectelor și altor valori patrimoniale, Curtea, în jurisprudența sa, a menționat că pentru a determina sensul unor noțiuni precise, destinatarii legii trebuie să recurgă la normele Codului vamal care reglementează procedurile vamale de introducere și scoatere a mărfurilor în/din teritoriul vamal (a se vedea DCC nr. 105 din 5 august 2025, § 23), precum și la alte norme juridice relevante.

24. În acest sens, Curtea observă că articolul 142 alin. (1) din Codul vamal stabilește că mărfurile introduse pe teritoriu vamal sunt supuse, de la data introducerii, unei supravegheri vamale și fac obiectul controalelor vamale. De asemenea, prevederea mai menționează că aceste mărfuri și „mărfurile care încalcă anumite drepturi de proprietate intelectuală și sumele de bani în numerar” fac, dacă este cazul, obiectul prohibițiilor sau al restricțiilor justificate, inclusiv al controlului vizând precursorii de droguri, precum și al aplicării măsurilor de conservare și administrare a patrimoniului piscicol și a celor de politică comercială.

25. Totodată, Curtea observă că, potrivit articolului 333 alin. (3) lit. e) din Codul vamal, și în cazul scoaterii mărfurilor de pe teritoriu vamal, banii în numerar fac parte din lista mărfurilor care urmează a fi supuse supravegherii vamale și care pot face obiectul controalelor vamale.

26. În mod suplimentar, Curtea notează că articolul 373 din Codul vamal precizează că la efectuarea controlului vamal al valorilor valutare se aplică prevederile Legii nr. 62 din 21 martie 2008 privind reglementarea valutară. În acest context, Curtea observă că Parlamentul a definit valorile valutare în articolul 3 pct. 7) din această Lege ca numerar în valută străină și în monedă națională, valori mobiliare materializate și instrumente de plată exprimate în valută străină și în monedă națională.

27. Mai mult, Parlamentul a stabilit la articolul 33 din Legea privind reglementarea valutară obligația declarării valorilor valutare care se introduc în sau se scot din Republica Moldova. Astfel, potrivit alin. (1) lit. a) din acest articol, persoanele fizice rezidente și nerezidente sunt obligate să declare în scris valorile valutare organelor vamale ale Republicii Moldova la introducerea în sau scoaterea din Republica Moldova a

numerarului în monedă națională, precum și a numerarului și cecurilor de călătorie în valută străină în valoare de 10000 euro (sau echivalentul acestora) sau mai mult de persoană/călătorie.

28. Prin urmare, Curtea constată că destinatarul legii are suficiente repere și poate stabili care sunt acțiunile și omisiunile care angajează răspunderea penală pentru comiterea infracțiunii de contrabandă cu mărfuri. Prin urmare, Curtea nu constată incidența articolelor 1 alin. (3), 22 și 23 din Constituție.

29. În aceste condiții, Curtea observă că, sub aparența unor critici referitoare la neclaritatea normelor contestate, autorul sesizării pune în discuție o chestiune de interpretare și aplicare a legii și își manifestă dezacordul în privința acuzației penale înaintate în cauza în care a ridicat excepția.

30. Prin urmare, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate este inadmisibilă și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

31. Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (3) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a cuvântului „mărfurilor” din articolul 248 alin. (1) din Codul penal, ridicată de dl avocat Veaceslav Dandeu, în interesele dnei Liudmila Ghenova, în dosarul nr. 1-36/2026, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

Chișinău, 16 iulie 2026

DCC nr. 119

Dosarul nr. 79g/2026